

Vergaderjaar 2013–2014

33 750 XIII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken (XIII) voor het jaar 2014

Nr. 123

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 mei 2014

De Raad van deskundigen voor de nationale meetstandaarden is op grond van de Metrologiewet ingesteld en is een (technisch) adviescollege in de zin van de Kaderwet adviescolleges. De taak van de Raad is tweeledig. Ten eerste adviseert de Raad de regering en beide Kamers der Staten-Generaal omtrent meetstandaarden. Daarnaast houdt de Raad toezicht op VSL B.V., het instituut dat belast is met het beheer en de verwezenlijking van meetstandaarden.

De Raad heeft op mijn verzoek vorig jaar een update gemaakt van zijn Strategische visie standaardenbeheer uit 2009. Het doet mij genoegen u de Strategische visie standaardenbeheer 2013–2016 van de Raad, tezamen met mijn reactie daarop, aan te bieden¹.

Omgevingsfactoren

VSL B.V. en meetstandaarden

VSL is aangewezen voor het beheer en de verwezenlijking van de nationale meetstandaarden. Dit betekent dat VSL voor de in de Metrologiewet opgenomen meeteenheden fysieke meetstandaarden verzorgt. Hierdoor heeft de Nederlandse maatschappij de beschikking over betrouwbare en internationaal vergelijkbare meetstandaarden. De metrologische infrastructuur zorgt ervoor dat er wereldwijd met dezelfde maten gemeten wordt. Door het steeds kleiner worden van apparatuur en de uitbesteding van productie over verschillende landen is het van groot belang dat de kilo, de meter of de ampère overal dezelfde zijn. Een juiste invulling van het standaardenbeheer is een belangrijke randvoorwaarde voor het mogelijk maken van maatschappelijke en technologische ontwikkelingen in Nederland.

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

In de afgelopen jaren is er gewerkt aan de voorbereiding van een nieuw Europees Metrologisch Research Programma, EMPIR, de opvolger van het eerdere en succesvolle programma EMRP. U bent daarover eerder per brief geïnformeerd (Kamerstuk 21 501-30, nr. 316). Inmiddels heb ik de Nederlandse bijdrage aan dit programma ter grootte van € 16.500.000 over een periode van 10 jaar toegezegd. Hiervan wordt € 15 miljoen gefinancierd via het metrologiebudget van VSL en € 1,5 miljoen door de externen, zoals universiteiten en kennisinstituten. De besluitvorming over het programma is in zijn eindfase. EMPIR zal voorzien in de toenemende behoefte aan geïntegreerde metrologische maatoplossingen ter ondersteuning van innovatie en economische groei in onze op kennis gebaseerde economie. Als gevolg van EMPIR kan mogelijk een verdere specialisatie per instituut optreden.

Reactie op de strategische visie van de Raad

De Raad is gevraagd een strategische visie te ontwikkelen met betrekking tot het standaardenbeheer in de komende jaren. Gezien de grondigheid van het vorige advies uit 2009 en de actuele stand van zaken met betrekking tot de implementatie daarvan heeft de Raad gemeend te kunnen volstaan met een update van het vorige advies. Ook deze keer heeft de Raad vanuit haar positie en expertise de werkzaamheden zelf ter hand genomen.

Ik wil mijn waardering uitspreken over de kwaliteit van het door de Raad opgestelde advies. De Raad is er wederom in geslaagd een toegankelijk en helder advies op te stellen op het door velen als technisch complex ervaren terrein van de metrologie.

Meetstandaarden

De Raad concludeert dat het standaardenlaboratorium VSL de speerpunten (chemie, volumetrie, hoogspanning, radiometrie en nano- en micrometrologie) uit de vorige visie goed heeft opgepakt. Een groot gedeelte van de adviezen (13 van de 24) behelst dan ook het voortzetten van de ontwikkelingen op deze terreinen, waarbij met name op het gebied van elektriciteit meer focus wordt gebracht. Daarnaast adviseert de Raad om de behoefte aan standaarden en herleidbaarheid te onderzoeken (6 van de 24 adviezen, alsmede twee aandachtspunten) op een aantal terreinen, waaronder scanners en bestralingsapparatuur in de gezondheidszorg, de nano-biotechnologie en multi-fase stromingsmetingen. De adviezen ten aanzien van het voortzetten van de reeds ingezette ontwikkelingen neem ik onverkort over. Ook het uitvoeren van de genoemde verkenningen vind ik belangrijk omdat op basis daarvan kan worden ingespeeld op maatschappelijke of industriële behoeften. Wel zal de vraag uit de markt en de beschikbaarheid van (externe) financiering daarbij scherp in het oog gehouden moeten worden.

Banden met het onderwijs

De Raad adviseert om de banden tussen de universitaire wereld en het standaardenlaboratorium VSL aan te halen door op een aantal gebieden VSL medewerkers in deeltijd aan te stellen bij universiteiten. Dit is in lijn met een eerder door mijn ministerie uitgevoerde verkenning ter uitvoering van de toezegging aan uw Kamer dat het oprichten van een platform voor metrologie en het aanstellen van een (deeltijd) hoogleraar zouden worden onderzocht en uitgewerkt (Kamerstuk 32 029, nr. 5). De verkenning heeft duidelijk gemaakt dat er op dit moment te weinig

draagvlak is voor een platform voor metrologie en een brede hoogleraar algemene metrologie.

De door de Raad voorgestelde kleinschalige benadering met gastdocenten en gespecialiseerde deeltijdhoogleraren creëert een win-win situatie waarbij VSL bijdraagt aan het opleiden van goede vakmensen en tegelijk profiteert van de mogelijkheden van universitair onderzoek. Ik ondersteun deze ontwikkeling, waarbij de financiële ruimte gevonden moet worden binnen de huidige randvoorwaarden.

Budget

De Raad spreekt zijn zorg uit over de voortdurende bezuinigingen door de overheid op de budgetten voor metrologie, mede in vergelijking tot de ons omringende landen. Ik begrijp die zorg. Het metrologiebudget is afgelopen jaren echter in beperktere mate geraakt door taakstellingen dan andere terreinen. Uitbreiding van budgetten is in het huidige tijdgewricht niet aan de orde. Ik zal VSL vragen om de gevolgen van de bezuinigingen op het beheer en de ontwikkeling van de nationale meetstandaarden en de in het vorige punt genoemde investering in het onderwijs inzichtelijk te maken in het nog op te stellen meerjarenplan. Op basis daarvan kunnen dan mogelijk keuzes gemaakt worden ten aanzien van de implementatie van de adviezen van de Raad en een eventuele verdere specialisatie, uiteraard in samenhang met de beschikbaarheid van meetstandaarden en herleidbaarheid in de ons omringende landen.

Conclusie

De Raad bevestigt de juistheid van de door VSL reeds ingezette richtingen en ontwikkelingen op de diverse gebieden en doet aanbevelingen om de behoefte aan meetstandaarden op een aantal terreinen nader te verkennen.

Nagenoeg alle adviezen van de Raad neem ik over, met de vermelding dat steeds de vraag uit de markt en de beschikbaarheid van (externe) financiering goed in het oog gehouden moeten worden. Een verhoging van het budget voor metrologie acht ik niet aan de orde.

Ik zal op korte termijn VSL verzoeken conform het bovenstaande een meerjarenplan op te stellen voor de jaren 2016–2019. Het meerjarenplan kan aanleiding geven om prioriteiten te stellen met betrekking tot de implementatie van de adviezen van de Raad.

De Minister van Economische Zaken,
H.G.J. Kamp